

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. VII. Septem argumenta Iansenij refutantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

DE PROPOSITIONE IV. 393

ac perditis viribus credere posse, & hoc tantum: Quantum verò ad perseverantiam, in *S. Hilario.*
hoc distare omnium naturam à primo homine,
Ut illum integris viribus juvaret gratia volentem,
finè quâ perseverare non poterat; hos autem amissis, ac
perditis viribus credentes tantum non solum erigat
prostratos, verum etiam suffulciat ambulantes.

SECTIO VII.

Argumenta Iansenij refutantur.

ARGUMENTUM PRIMUM.

Ex lib. 9. de grat. Christi Salv. cap. 11. pag. 938.

IN hoc ponebant (Massilienses) differentiam, quod
Adam cum illâ gratiâ, quam Augustinus tradit,
posset perseverare volens, hoc est, si vellet: lapsi autem
credere tantum: de cætero fractæ vires gratiâ Christi
essent erigendæ. Probat ex verbis jam citatis ex
S. Hilario: Hos autem amissis ac perditis viribus
credentes tantum.

REFUTATIO.

Hilarius non dicit: credentes per gratiam,
de quâ antè egerat loquens de Adamo;
sed amissis viribus scilicet ad se erigendum &
sanandum, sat validis tamen ad credendum,
deinceps per gratiam erigi, sicut initiô Epistolæ *Ep. ad Aug.*
dixerat: *Ut cum prostratus & numquam suis viri-*
bis surrecturis annuntiatur obtinendæ salutis occa-
sio; eò meritò quò voluerint, & crediderint à suo
morbò se posse sanari, & ipsius fidei augmentum, &
totius Sanctitatis suæ consequantur effectum.

Quod si *ly credentes tantum* ad gratiam, & non
ad vires naturæ referre lubeat, tum ad gratiam
quæ erigit prostratos reduci oporteret juxtâ sen-
sum nativum & obvium, ac si diceretur: *Hos au-*
tem (lapsos) amissis ac perditis viribus credentes

B b 5

tan-

tantum gratia Christi non solum erigat prostratos, verum etiam suffulciat ambulantes, scilicet eadem Christi gratia: Quod à Semi-Pelagianorum mente longè deviat.

Et nonnè S. Prosper fidem Gratiâ adjutam à non adjutâ, id est, initium & augmentum Semi-Pelagianos dispescuisse memorat his lucidissimis verbis: Qui autem credituri sunt, quive in eâ fide quâ deinceps per Dei gratiam sit iuvanda, mansuri sunt, præscisse autè mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum, quos gratis vocatos dignos futuros electione, & de hac vitâ bonò sine excessuros esse præviderit.

S. Prosper.

ARGUMENTUM II.

Ex lib. 8. de hæresi Pelag. cap. 9. pag. 482.

*P*Atet nullam Massilienses causam habere potuisse, cur talem gratiam abjicerent, cum omnibus eorum querêlis accuratissimè satisfaceret, & hoc ipsum se satis intelligere faterentur.

REFUTATIO.

*Q*Uam ergò causam habuere Semi-Pelagiani, qui, teste Prospero, in tantum à Pelagianis semitis non declinârunt, ut docuerint, ut quantum quisque ad malum, tantum habeat facultatis ad bonum, parique momentò animum se vel ad vitia, vel ad virtutes movere, quem bona appetentem gratia Dei foveat &c. ? Quam causam habuerunt internæ gratiæ ablegandæ Semi-Pelagiani, quos Jansenius ipse asserit, ut initio hujus libri retulimus, ità liberum extulisse arbitrium, ut his nil perversus Pelagius eructaverit ? Et numquid Augustinus improperat, quod in consequenter obijciant: per prædicationem Prædestinationis subverti exhortationes, orationes, dum admittunt continentiam, patientiam esse do-

na

DE PROPOSITIONE IV. 395

na Dei? Et quale monstrum, quod Pelagianis horificum fuisset, commentum meritorum sub conditione tantum futurorum ad elidendam parvulorum baptizatorum gratuitam electionem excogitatum? Et à quibus, nisi à Semi-Pelagianis?

Accidit ergò & illis illud humani, de quo Palladius in Spongia, quod per incogitantiam longius nonnumquam provehantur quam capitalis dogmatis ratio postulat. Ideò fortasse omnem prorsus gratiam fidei initio subduxerunt, ut ne efficaci gratiæ appropriarent, & electioni ecundum propositum Dei accedere viderentur.

ARGUMENTUM III.

Ex cap. II. pag. 497.

Certum est eos (Massilienses) omnem omninò gratiam potentialem, hoc est, quā libertati humanæ datur cadere posse si velit tamquam scopo suo minimè contrarium, sine difficultate confessos, dummodò libertas illa servaretur, quā in utramvis partem se possent eligendo stectere, & cum quācumque gratiā seipsos volendo ab aliò nolente discernere: sic enim omnes perplexitates velut umbra, exortò sole, diffugiunt.

REFUTATIO.

Perplexitates invenerunt majores quam Jansenius, & ideò ad Pelagiana castra desciverunt, & illud: *Gratiam Dei secundum merita dari* vehementissimè ab Augustino sibi intortum audire meruerunt. Nam si concederent gratiam ad initium fidei gratis impartitam, gratia ista non fuisset secundum merita.

Et rursùm admittendo eam, cujus adjutoriò impetrarent fidei incrementum aliaque bonæ vitæ munera divina, non inciderent in Pelagianum virulentum dogma: *Gratiam secundum merita dari*; eò quod Pelagius meritum solius naturæ

396 LIBER QUINTUS

turæ sinè ope interioris gratiæ invexerit ; Semi-Pelagiani autem, ut vult Jansenius , gratiam potentialem sinè difficultate confessi fuerint.

Eccur merita naturæ Adamæ à gratiâ instructæ perhorrescerent : qui noverant Augustinum ipsum hanc gloriam stantibus Angelis contulisse , quæ sit merces meriti ? Cur non jure parili suis innixi principiis admitterent, quod *fides aucta merces sit fidei capta* ? Neque enim qui credit nihil meretur , inquit Augustinus. Jansenius tamen fatetur Massilienses semper minuisse meritum fidei & supplicationis lib. 8, cap. 18. Sed quæ causa hujus attenuationis , nisi , ne cum Pelagio dicere convincerentur , *Gratiam Dei secundum merita nostra dari* ? Ad quod admittendum eos compellit Augustinus vel invitos. Aliam rationem dat Jansenius : *Ut gratia, quæ datur ad benè vivendum, videretur gratuita*. At quid juvat vidèri gratuitam , & non esse indebitam ? Hâc larvâ depositâ , poterant , si hanc ad credendum gratiam internam admittebant , & quidem necessariam & sufficientem , palàm confitèri gratiam secundum merita ope gratiæ comparata dari , cum se per hoc nulli errori obnoxios crederent, & à Pelagianis semitis deviare. Hoc autem non fecerunt ; igitur gratiam illam potentialem ad fidei primordia non requisiverunt.

ARGUMENTUM. IV.

Ex libro 8. cap. 10. pag. 489.

Non quod actus illi boni Massiliensium defectu gratiæ simul cum arbitrio influentis non essent vel vitâ æternâ digni vel meritorij vel supernaturales , ut nunc aliqui comminisci solent , sed quod obscuritatem divinarum judiciorum super salute & perditione hominum per illam gratiam libertatis naturalis , hoc est , per VELLE & NOLE uniuscujusque reserarent.

RE-

DE PROPOSITIONE IV. 397

REFUTATIO.

SI supernaturales illos bonos actus rebantur Massilienses, si ex se meritorios; cur MERITI notionem obumbrabant? Cur attenuabant, & attenuando in Pelagianismi suspensionem sese periculosius præcipitabant? Cur & ipse Augustinus eos Pelagio componit, qui omnem gratiam ad solius arbitrii merita referebat acceptam?

Et quod ad obscuritatem iudiciorum Dei pertinet, nonne Augustinus illis probro vertit, quod altitudinem divini Consilii præfidentiori pernecitate ingenii conscendere præsumant, quam liberi arbitrii Præsumptores ac inflatores Pelagius ac Celestius cum Discipulis suis, comminiscantes seu potius fabulantes merita, quæ nec fuerunt, nec sunt, nec erunt? Hoc si audirent Pelagiani, inquit Augustinus, non jam laborarent negando originale peccatum, quærere parvulis extrâ regnum Cælorum nescio cuius suæ felicitatis locum, maximèque quando convincuntur non eos habere posse vitam æternam, qui non manducaverunt carnem & biberunt Sanguinem Christi. .dicerent enim potius nullum esse originale peccatum; sed pro suis futuris, si viverent, meritis vel baptizari, vel non baptizari eos qui de corpore solvuntur infantes.

*L. de Præd.
cap. 13.*

ARGUMENTUM V.

Ex eodem cap. pag. 495.

Sciebant enim Semi-Pelagiani non à se peti illam integram naturæ gratiam: eò quod istam agnoscere, perinde sit, ac si nullam penitus faterentur. Ex hoc capite elicit Jansenius, Semi-Pelagianos non tam gratiæ quam naturæ, licet adiutoriò gratiæ interioris primi statûs instructæ, fecisse mentionem.

R. E.

398 LIBER QUINTUS
REFUTATIO.

E T si ab illis non peteretur gratia integræ naturæ ; equidem tempore tam vicinò Pelagianis erroribus jam damnatis , ità loqui debuerunt , ut eorum affinitatem effugerent , & non ex horrore Christianæ Gratiaæ perfectos illius Amatores sugillare , & ne plùs cum Pelagio , quam cum Augustino sentire viderentur . Adeoque , ut Pelagianorum amolirentur dogmatum invidiam , aliquam saltem oportebat naturæ gratiam conjugari ad initium fidei , ne plus dare censerentur naturæ lapsæ , quam stanti Augustinus adscripserat . Semper equidem formidare conveniebat illud damnatissimum in Pelagianis inventum : *Gratiam Dei secundùm merita nostra dari* . Quod nisi in Semi-Pelagianis Pelagianorum debellator observasset , neutiquam hoc eis stigma probro-
fissimum inuississet .

ARGUMENTUM VI.

Ex cap. 10. pag. 483.

H IC dubitet forsitan aliquis , cur ista interna & actualis gratia non sapius à cæteris quoque Semi-Pelagianis commendetur , si nihil eorum scopo nocet ? Causas adducit . Prima est , quod de illà gratià sibi cum Augustinò quæstionem esse sentirent , quæ lapsis hominibus adversùs peccati corruptionem datur .

pag. 487.
& 488.

Secunda , quod interior illa gratia , sinè quà non creditur , multò minùs Massiliensibus curanda & ad se tuendum proferenda videretur : ipsa quippe . . . multò minùs quam natura integerrima poterat credentem à non credente discernere .

Tertia , quia cane pejus & angue odissent discretionem hominum solà voluntate Dei per gratiam fieri . . . duritiem istam sic mitigandam censuerunt ,
ut

DE PROPOSITIONE IV. 399

ut discretionem ex naturâ quam Deus gratis dederat, religando (quod est nobis Pelagianizando) eam pag. 488. per ambages illas totam, (etiamsi gratia illa interna cum libertate concurreret & influeret simul) ex propria voluntate suspendere.

Quarta, quod illa gratia plerumque sub integrâ naturâ comprehendi solet, cujus integritatis reliquias cum ipsi superesse post lapsum crederent, etiam gratiam ei debitam sub eadem superflite integritate complexi sunt. pag. 489.

REFUTATIO.

ALtius Prosper, Hilarius, & Augustinus Semi-Pelagianorum sensa penetrasse visi sunt. Prosper ea vocat *Pelagianæ impietatis Reliquias*: Et Authores à *Pelagianis semitis non declinare*. Augustinus verò eodem, quò Pelagium Patres Palæstini, cornu arietat, *Gratiam Dei non secundum merita nostra dari*. Pelagius autem nullam naturæ gratiam internam maximè voluntatis necessariam censuit. Ut autem crederent, necessarium esse præconium veritatis non est inficiatus. Augustinus porro in hoc præconio solo veritatis summam gratiæ ad fidem necessariæ posuit, cum ipse similiter cum Semi-Pelagianis, ut fateatur, exorbitaret. Cum ergò ipsis intorquet dogma Pelagianum, autumat eos sentire quod ipse sensit, scilicet sufficere ad fidem externam gratiam prædicationis. Itaque ad causas Jansenii pro Semi-Pelagianis allegatas ordine suò video respondendum.

Ad primam, si de gratiâ adversus naturæ corruptionem cum Augustino dissidēbant; non ideo oportebat liberi arbitrii vires quoad fidei initium ac bonæ voluntatis primordia ita inflare, ut coire viderentur cum Pelagio.

Ad secundam, etsi illa interna gratia credentem à non credente non discerneret, ut S. Augusti-

400 LIBER QUINTUS

gustinus contra Massilienses luculenter ostendit; erat tamen à naturâ ipsâ discreta; ideòque exprimenda: Quemadmodum Augustinus in statu naturæ integræ ità liberum arbitrium extollit; ut gratiam non amittat, licet stantes Angelos à lapsis ipsa non discreverit. Et hoc ne sinè gratia stare potuissent viderentur: *Quod adjutorium si defuisset, sinè culpâ utique cecidissent*, ut ait idem Doctor.

Ad tertiam, etsi cane pejus & angue odissent istam discretionem, quæ fit per gratiam; debent etiam, imò rectius & verius odisse discretionem Pelagianam, quæ fit per naturam: sicque, si volebant, mitigare duritiem ut liberum non laxarent arbitrium cum injuriâ gratiæ, id nimirum largiendo quod sinè ejus saltem adminiculo præstare non poterat, *initium fidei*, supplicationesque obtinendæ salutis ergò fufas. Nam etsi Moliniani gratiam à seipsa efficacem oderint; eam tamen, quam admittunt gratiam, cum naturâ non confundunt. Nec asserere audent: *Ideò quis adjuvatur quia voluit*, vel ideò accipit gratiam, *quia bono naturæ benè usus est*. Nisi qui sint, quos de oblatâ non ponentibus obicem per naturæ vires gratiâ, ità loqui delectet, quasi voluntas hominis divinæ gratiæ sibi pariat opem, aut obedientiæ humanæ subjiciatur gratiæ adjutorium.

Ad quartam, non claret quod ad fidem etiam in naturâ integrâ gratiæ adjutorium admiserint, licet concesserint, quoad ipsam perseverandi facultatem esse necessariam.

Proindè non erant ipsis reliquæ gratiæ, sed naturæ vires istæ quas prostratæ atque infirmæ naturæ superstites remansisse credebant, saltem ad credendum se posse sanari, medicumque invocandum.

Nam

DE PROPOSITIONE IV. 401.

Nam quamvis S. Augustinus jam doctior factus etiam ad fidem naturæ sanæ interioris gratiam esse necessariam docuerit; non sequitur Massilienses in eadem placita concessisse; cum nequidem naturæ lapsæ eam dedisse assertum probatum sit. Senferunt enim quod Augustinus in errore positus, hic autem non nisi *præconium veritatis*, seu gratiam externam tum censuit fidei iniuriæ desiderari. Sic respondēri potest ad Argumentum quod posset ex Augustino formari.

ARGUMENTUM VII.

Sanctus Augustinus videtur ex verbis S. Hilarii de Semi-Pelagianis scribentis de fide non posse dici, *quid habes quod non accepisti? quia in eadem naturā remansit, licet vitiata, quæ sanā atque perfectā donata sit*, exculpasse hunc sensum quod concesserint naturæ vitiatæ gratiam naturæ sanæ seu perfectæ; nam librō de Prædestinatione SS. c. 5. ad ista respondet: *In hac Apostoli evidentissimā intentione, quā contrā humanam superbiam loquitur, ne quisquam in homine, sed in Domino gloriatur: Dona Dei naturalia suspicari, sive ipsam totam perfectamque naturam, qualis in prima conditione donata est, sive vitiata naturæ qualescumque reliquias nimis, quantum existimo, absurdum est. Numquid enim per dona, quæ omnibus communia sunt hominibus, discernuntur homines ab hominibus? Ubi videtur supponere Semi-Pelagianos admisisse gratiam omnibus communem in statu naturæ lapsæ ad credendum, qualis fuerat in Angelis ad perseverandum; eosque hōc solō titulō absurditatis arguere, quod discretivam seu efficacem gratiam repudiarent, contrā Apostolum dicentem: Quis te discernit? Et deinde, quid autem habes quod non accepisti?*

Cc

RE-

REFUTATIO I.

NOvô argumentô hîc Augustinus naturalem illam credendi potentiam evertendam ratus, ad illud Apostolicum: *quis te discernit?* Semi-Pelagianos deducit: nam illa credendi facultas sive à solâ naturâ, sive ab adjutâ per gratiam Adamæam (quod postremum tamen non supponit ab illis concessum) promanare dicatur, non discernit credentem à non credente, & ideo, ut ratiocinatur Augustinus, posset dicere homo inflatus adversus alterum: *discernit me fides mea.*

REFUTATIO II.

QUamquam Augustinus præter naturam communem, etiam communem gratiam stantibus & cadentibus Angelis ad perseverandum, si vellent, attribuat, & hoc Semi-Pelagiani non ierint inficias; nullibi tamen confessi sunt, ad ipsam fidem eam gratiam communem datam fuisse, vel naturam non sufficere ad credendum, gratiamque postulandam. Quapropter Augustinus ad mentem Semi-pelagianorum *naturalia dona vocat*, naturam vel *vitiata natura reliquias*, quæ cum sint credentibus & non credentibus communes, non posse Salvari illud, *quis te discernit?* quia posset dicere communi naturali munere donatus, discernit me fides mea, quæ mihi propria est, & non communis.

Nequè obviat his, quod post pauca subdit Augustinus, quasi gratiam ad fidem agnoscerent: *Nihil tam huic sensui contrarium quam de suis meritis sic quemquam gloriari, tamquam ipse sibi ea fecerit, non gratia Dei: sed gratia, quæ bonos discernit à malis, non quæ Communis est bonis & malis.* Ubi videtur gratiam agnoscere Semi-Pelagianam Communem bonis & malis. at

Facile

DE PROPOSITIONE IV 403

Facile diluitur ex eo, quod Augustinus late accipiat ac sensu non obvio juxta Semi-Pelagianorum mentem vocem *gratia* pro *natura*. Nam in hoc Pelagianizabant. Quare Augustinus eodem tramite decurrens etiam naturæ exempla titulo *gratiæ* insignit jure parili subjungens: Sit ergo *natura gratiæ attributa*, quæ sumus animantia rationalia, discernimurque à pecoribus; sit etiam *gratia attributa*, quæ in ipsis hominibus à deformibus pulchri, vel ingeniosi discernuntur à tardis, ac si quid ejusmodi est. Sed non se ille, quem coërcebat Apostolus adversus pecus inflabat, nec adversus hominem alterum de aliquo naturali munere quod inesse posset & pessimo; sed aliquod bonum quod perlineret ad vitam bonam, sibi, non Deo tribuens, inflabatur quando audire meruit, quis enim se discernit? Quid autem habes quod non accepisti? Ut enim sit naturæ fidem posse habere, numquid & habere? Non enim omnium est fides, cum fidem posse habere sit omnium.

Sic pergit in notione naturæ Communis, non gratiæ, . . . Proinde posse habere fidem, sicut posse habere Charitatem, naturæ est hominum: habere autem fidem, quemadmodum habere Charitatem, gratiæ est fidelium. Illa itaque natura in quâ nobis data est possibilitas habendi fidem, non discernit ab homine hominem: ipsa vero fides discernit ab infideli fidelem.

Naturam ergo naturæ componens Augustinus, Semi-Pelagianos naturæ limites non excessisse quoad fidei initium, arbitratus est.

